

The Good Governance for Using the Authority of Local Administration Officer

Santi Laoboonsangiem¹

Received	Reviewed	Revised	Accepted
04/08/2563	05/08/2563	08/08/2563	24/08/2563

Abstract

This research aim to study (1) Concepts, theories and principles related to local government, (2) Analyze good governance in international dimensions and Thailand, (3) Analyze the good governance principles for the exercise of duties of the Local Administration Officer (Village headman) and (4) Establish good governance principles for using the authority of Local Administration Officer. The research data source consists of (1) Documentary research were Concepts, theories and principles from textbooks, research reports, and articles, both Thai and foreign, specifically those related to good governance and the law on international governance in foreign countries and Thailand. (2) In-depth interview was the person directly related to the governing body which is the direct supervisor is (1) Vice Governor (2) Deputy Governor (3) District Chief Officer and (4) Assistant District Chief Officer. Using the content analysis.

The research results found that; 1. The Local Governing Act B.E. 2414 states that in a district area consisting of sub-districts and villages, in this regard, considering the smallest administrative unit, which is considered a strategic area that is crucial to the direction and development of the country or It can be said that the breaking point or the foundations of development are the sub-districts and villages which have local rulers who are government officials to govern the people in the sub-districts called Kamnan and in the village area called the village headman. 2. The principles of good governance of international organizations include the rule of law, transparency, responsibility, participation, effectiveness, efficiency and consensus. However, principles of good governance in the dimension of Thailand in accordance with the Royal Decree on Principles and Procedures for Good Government Administration 2003, namely the rule of law, virtue, transparency principle, principles of participation, principle of responsibility, value principle. 3. The principles of good governance for the exercise of duties of the local guardians consist of 8 principles which are 1) the rule of law 2) meet the needs of the people 3) Transparency 4) Morality 5) Participation 6) Consensus 7) Efficiency and effectiveness

¹ Sripatum University, E-mail : bimsomdee@gmail.com

and 8) Responsibility. 4. The model of good governance for using the authority of Local Administration Officer must leads to the establishment of Participatory design, Co-design) for the stakeholder jointly design a suitably.

Keywords: Good Governance, Authority, Local Guardian

หลักการธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

สันติ เหล่าบุญเสงี่ยม²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาและวิจัยแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น (2) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในมิติสากลและประเทศไทย (3) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน) และ (4) เพื่อจัดทำหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น แหล่งข้อมูลการวิจัยประกอบด้วย (1) การวิจัยเอกสาร (Documentary research) ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ตำรา รายงานวิจัย และบทความทั้งของไทยและต่างประเทศเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล และกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในระดับสากล ระดับต่างประเทศ และประเทศไทย (2) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปกครองท้องถิ่นที่เป็นบังคับบัญชา ได้แก่ (1) รองผู้ว่าราชการจังหวัด (2) ปลัดจังหวัด (3) นายอำเภอ และ (4) ปลัดอำเภอ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1.พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้ในพื้นที่อำเภอหนึ่งประกอบไปด้วยตำบล และหมู่บ้าน ทั้งนี้ หากพิจารณาหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุดซึ่งถือเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทิศทาง และการพัฒนาประเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่าจุดแตกหักหรือฐานรากของการพัฒนานั้นก็คือตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งมีผู้ปกครองท้องถิ่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปกครองคนในพื้นที่ตำบล เรียกว่า กำนัน และในพื้นที่หมู่บ้าน เรียกว่า ผู้ใหญ่บ้าน 2. หลักธรรมาภิบาลขององค์กรสากล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ และ หลักฉันทามติ ส่วนหลักธรรมาภิบาลในมิติประเทศไทยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 ได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า 3. หลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน): หลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น” มี 8 หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักคุณธรรม 5) หลักการมีส่วนร่วม 6) หลักฉันทามติ 7) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 8) หลักความรับผิดชอบ 4. รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น นำไปสู่การจัดทำกรมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) เพื่อให้ประชากรผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders)

² มหาวิทยาลัยศรีปทุม, E-mail : bimsomdee@gmail.com

ได้ร่วมกันออกแบบรูปแบบหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมของผู้ปกครองท้องถิ่นที่ใช้การมีส่วนร่วม ออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)

คำสำคัญ: ธรรมาภิบาล, อำนาจหน้าที่, ผู้ปกครองท้องถิ่น

บทนำ

การปกครองในหนึ่งพื้นที่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้านจะประกอบด้วยรูปแบบการปกครองที่มีทั้งราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการบริหารส่วนท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนตามกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนภูมิภาค มีอำนาจหน้าที่ในการป้องกันปราบปราม ดูแลความสงบสุข และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และความมั่นคง ดังนั้นในหนึ่งพื้นที่และประชาชนกลุ่มเดียวกันมีเจ้าหน้าที่รัฐ 2 หน่วยเข้ามาดูแลราชการจึงเปรียบเสมือนเหรียญที่มีสองด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนในพื้นที่กับการคุ้มครองรักษาความสงบสุขในพื้นที่เดียวกันนั้น

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองท้องถิ่น ทำงานเป็นผู้แทนของรัฐที่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับล่างสุดของรัฐและอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นต่าง ๆ มากที่สุด เปรียบเสมือนเป็นแขนขาหรือจุดประสานงานระหว่างรัฐกับประชาชน (Contact point) โดยกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่สวมบทบาทอยู่ใน 2 ฐานะพร้อม ๆ กัน คือ ฐานะแรก กำนัน ผู้ใหญ่บ้านกระทำหน้าที่ช่วยเหลือทางราชการ ฐานะที่สอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านต่างกระทำหน้าที่เป็นตัวแทนประชาชนด้วยเช่นกัน ซึ่งในที่นี้หมายความว่า เมื่อประชาชนต้องการร้องเรียนใด ๆ ก็ตาม บุคคลแรกที่ประชาชนจะสามารถเข้าถึงได้ง่ายและสะดวกที่สุดก็คือ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน (Chitlaoarporn, C., 2004) ดังนั้น การที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนภูมิภาคที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด และเป็นผู้ใช้อำนาจรัฐโดยตรงในการรักษาความสงบเรียบร้อย การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาความมั่นคงของชาติ และปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนด ตลอดจนช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่ เพราะฉะนั้นการใช้อำนาจหน้าที่ของกำนัน หรือผู้ใหญ่บ้านอาจสร้างคุณและโทษแก่ประชาชนได้ รวมทั้งสามารถที่จะใช้อำนาจหน้าที่ของตนเองโดยไม่ชอบ เพื่อแสวงหาผลประโยชน์เข้าตัวเอง หรือเอื้อประโยชน์ให้กับบุคคลอื่นได้

ความสำคัญของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้นั้นจึงสามารถที่จะส่งผลต่อการสร้างความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้แก่พื้นที่ปกครองได้กับการนำเอาอำนาจหน้าที่ไปแสวงหาประโยชน์ในทางที่มีชอบได้เช่นกัน จึงเป็นปัญหาในปัจจุบันที่ยังไม่พบว่ามีมีการสร้างกลไกหรือมาตรการที่จะนำไปใช้กับการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเชิงของการป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ ซึ่งการวิจัยนี้มีแนวคิดที่จะนำเอาหลักการปกครองที่ดี คือ

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาใช้ในระดับการปกครองท้องถิ่นของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากเป็นหลักการปกครองที่มีการนำมาใช้ในระดับระหว่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก (World Bank) ระดับต่างประเทศหลายประเทศ เช่น สิงคโปร์ และประเทศไทยก็มีการนำมาใช้ในการบริหารงาน เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 มาตรา 65 บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และในยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้กำหนดให้มีการบริหารจัดการโดยยึดหลักธรรมาภิบาล นอกจากนี้แล้วยังมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในหลายหน่วยงานรัฐ เช่น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการปกครองสำหรับนักปกครองและมีองค์ประกอบที่ชัดเจน

การปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยังปรากฏปัญหาเกี่ยวกับการประพฤติตนที่ไม่เหมาะสม สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น และศรัทธาจนนำมาสู่ปัญหาการร้องเรียน ซึ่งจากข้อมูลของสำนักบริหารการปกครองท้องถิ่น ส่วนบริหารงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน กรมการปกครอง เกี่ยวกับการรับเรื่องร้องเรียนกล่าวโทษกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2557 มีจำนวนทั้งสิ้น 472 เรื่อง โดยเรื่องที่ร้องเรียนส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับความประพฤติ และการปฏิบัติงานในหน้าที่ หรือพฤติการณ์การกระทำที่เป็นภัยต่อความสงบเรียบร้อย และความมั่นคงของชาติ เช่น ทุจริตเงินและทรัพย์สินทางราชการ เรียกรับเงินจากราษฎรในการติดต่อราชการ แก้ไขปลอมแปลงเอกสารของทางราชการ เล่นการพนันหรือเป็นเจ้าของสถานกึ่งรวมเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ดุหมั่นเหี้ยมหยาม ช่มชู้ ทำร้ายราษฎร ไม่ดูแลเอาใจใส่ราษฎร เป็นต้น และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ถึงแม้จะมีการกำหนดให้ต้องพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง หรือไม่ผ่านการประเมินผลการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ใหญ่บ้านตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยก็ตาม (Regulations of the Ministry of Interior on Criteria and Methods for Assessing the Performance of the Village Headman, 2016) แต่มีพฤติกรรมบางประการที่กฎหมายไม่อาจนำมาใช้ในการควบคุมพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดปัญหากับราษฎรได้ เช่น การขาดความพร้อมรับผิดชอบ คือ ไม่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรับผิดชอบต่อการใช้หรือเพิกเฉยอำนาจหน้าที่ เมื่อมีปัญหาของพื้นที่เกิดขึ้น เช่น ลูกของกำนันผู้ใหญ่บ้านถูกจับข้อหาขายเสพติด ลูกรับสารภาพ แต่กำนันผู้ใหญ่บ้านไม่พร้อมรับผิดชอบด้วยการลาออกหรือสำนึกในการแสดงความรับผิดชอบ เป็นต้น จากสภาพการณ์แห่งปัญหาที่กำนันผู้ใหญ่บ้านมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม จนส่งผลกระทบต่อประชาชน และทำให้เกิดการถูกร้องเรียนนั้นอาจเกิดจากการไม่มีหลักธรรมาภิบาลเฉพาะของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านสำหรับนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่ การวิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญที่จะต้องทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้น

และผลกระทบ เพื่อหารูปแบบของหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมในการใช้อำนาจหน้าที่ของกำนัน
ผู้ใหญ่บ้าน

วัตถุประสงค์การวิจัย

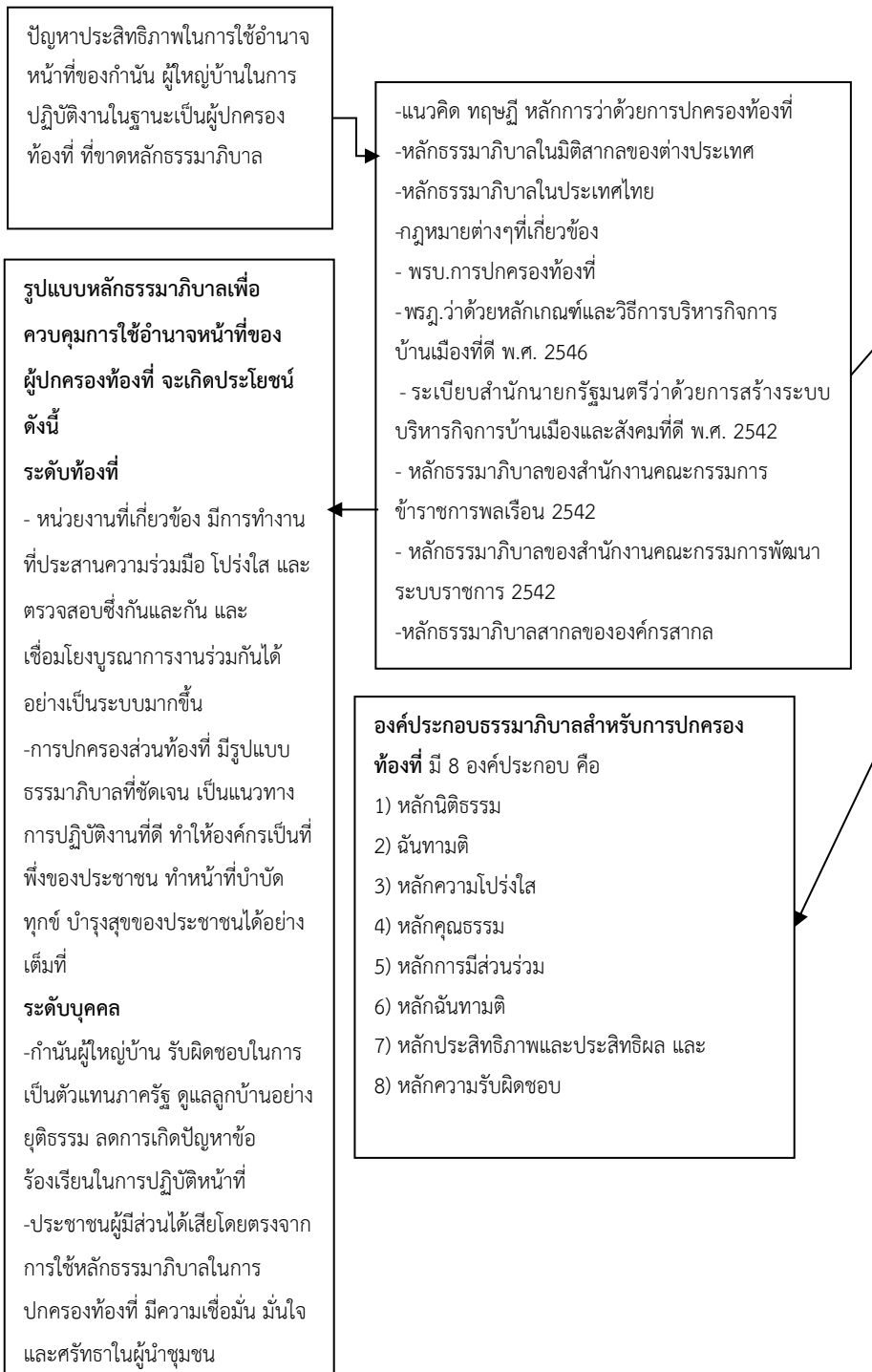
1. เพื่อศึกษาและวิจัยแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในมิติสากลและประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น
(กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน)
4. เพื่อจัดทำหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

สมมติฐานการวิจัย

บทบาทและอำนาจหน้าที่ของการปกครองท้องถิ่นที่จะสร้างความสงบสุข และเป็นระเบียบเรียบร้อยได้แก่พื้นที่โดยมี กำนัน และผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ปกครองท้องถิ่นจะต้องมีหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วย 1) ความรับผิดชอบบริการตรวจสอบสาธารณะ 2) ฉันทามติ 3) สนองตอบความต้องการของประชาชน 4) ความโปร่งใส 5) ความเป็นธรรมในสังคม 6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 7) หลักนิติธรรม และ 8) การมีส่วนร่วม จึงจะทำให้เกิดการควบคุมการใช้อำนาจหน้าที่ ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติหน้าที่โดยมีความรับผิดชอบ

กรอบแนวคิดและสมมติฐานการวิจัย

จากปัญหาข้อร้องเรียนการปฏิบัติงานและการใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่ถูกต้องของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ปกครองท้องถิ่น ซึ่งลักษณะปัญหาส่วนใหญ่เกิดจากการขาดหลักธรรมาภิบาลของผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้วิจัยจึงนำแนวคิด ทฤษฎี หลัก ที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล ระเบียบข้อบังคับและกฎหมายต่าง ๆ ที่มีข้อบังคับว่าด้วยการบริหารจัดการที่ดีทั้งไทยและต่างประเทศ มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้หลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปกครองท้องถิ่น ที่มีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรับผิดชอบ 2) ฉันทามติ 3) สนองตอบความต้องการของประชาชน 4) ความโปร่งใส 5) คุณธรรม 6) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล 7) หลักนิติธรรม และ 8) การมีส่วนร่วม หลักธรรมาภิบาลที่ได้มานั้นจะทำให้เกิดประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นหลักในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้ของกำนันผู้ใหญ่บ้านที่จะทำให้การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นสามารถรักษาความสงบสุขให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และสร้างความเชื่อถือในการปกครองระบอบประชาธิปไตย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. พื้นที่ศึกษา

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกำหนดเป็นจังหวัดขอนแก่น เพราะเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ มีประชากรจำนวนมากและหลากหลาย มีทั้งชุมชนเมืองและชุมชนชนบท ซึ่งน่าจะครอบคลุมเป็นตัวอย่างประชากรทั้งประเทศไทยได้

2. แหล่งข้อมูลการวิจัย

2.1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) การวิจัยเอกสารเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเอกสาร ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดประเภทเอกสารและประเด็นที่ต้องการใช้วิเคราะห์ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เป็น แนวคิด ทฤษฎี และหลักการ ตำรา รายงานวิจัย และบทความทั้งของไทยและต่างประเทศเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล และกฎหมายว่าด้วยหลักธรรมาภิบาลในระดับสากล ระดับต่างประเทศ และประเทศไทย ซึ่งข้อมูลเอกสารที่ได้มานั้นจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้วิจัยจึงกำหนดหัวข้อของข้อมูลเอกสารไว้ ดังนี้

2.1.1 แนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย (1) แนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (2) หลักธรรมาภิบาล (3) หลักนิติรัฐ (4) หลักความโปร่งใส (5) หลักประชาธิปไตย (6) หลักการมีส่วนร่วม และ (7) หลักความคุ้มค่า

2.1.2 หลักการธรรมาภิบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ (1) หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2542 (2) หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ พ.ศ.2542 (3) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 (4) หลักธรรมาภิบาลของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พ.ศ.2542 (5) หลักธรรมาภิบาลสากลของต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศเดนมาร์ก เกาหลี ฮองกง สิงคโปร์ National Governance UNESCAP (6) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (7) พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช 2457 (8) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.2534 (9) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 3/1) (10) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) : คู่มือการจัดระดับการกำกับดูแลภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Rating)

2.1.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ผลงานวิจัยของไทย และผลงานวิจัยของต่างประเทศ

2.1.4 แนวทางวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบ เป็นการนำเอาข้อมูลจากต่างประเทศมาเปรียบเทียบกับข้อมูลของไทยเพื่อให้ได้องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นที่เป็นกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์ ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า

ประชากรสัมภาษณ์ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการปกครองท้องถิ่นที่เป็นบังคับบัญชาโดยตรง ได้แก่ (1) รองผู้ว่าราชการจังหวัด (2) ปลัดจังหวัด (3) นายอำเภอ และ (4) ปลัดอำเภอ โดยกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดทำรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น ได้แก่ ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาลที่เหมาะสมสำหรับผู้ปกครองท้องถิ่น และประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้มาจากการเก็บรวบรวมโดยวิธีวิทยาการวิจัยดังที่ได้กล่าวไว้แล้วนั้นมาทำการวิเคราะห์โดยแยกการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ข้อมูลที่เป็นเอกสาร ได้จากการนำข้อมูลการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 ที่เป็นแนวคิด หลักการ และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น และหลักธรรมาภิบาลของสากลต่างประเทศ และประเทศไทย มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้คำตอบว่ามีหลักธรรมาภิบาลใดบ้างที่เหมาะสมสำหรับการใช้ปฏิบัติหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก มาวิเคราะห์ร่วมกับผลการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารจนทำให้ได้ร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น แล้วนำไปสู่การจัดทำการมีส่วนร่วมออกแบบ - ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) จนได้คำตอบมา

ขั้นตอนที่ 3 เป็นการนำเอาคำตอบที่ได้จากการทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ- ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) มาวิเคราะห์ร่วมกับร่างรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น จะทำให้ได้คำตอบของรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย หลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น พบผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการปกครองท้องถิ่น

ประเทศไทยมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ออกเป็นการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น โดยส่วนกลางประกอบไปด้วย กระทรวง ทบวง กรม มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และเป้าหมายในการพัฒนาประเทศ โดยมีการแบ่งอำนาจไปให้กับส่วนภูมิภาคในการนำนโยบายจากส่วนกลางไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ ซึ่งได้แก่ จังหวัด และอำเภอ นอกจากนี้แล้วยังมีการกระจายอำนาจให้กับส่วนท้องถิ่นซึ่งประกอบไปด้วย กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล (แยกเป็นเทศบาลนคร เทศบาลเมือง และเทศบาลตำบล) องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในการจัดระบบการบริการสาธารณะให้กับประชาชน และตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้ในพื้นที่อำเภอหนึ่งประกอบไปด้วยตำบล และหมู่บ้าน ทั้งนี้ หากพิจารณาหน่วยการปกครองที่เล็กที่สุดซึ่งถือเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อทิศทาง และการพัฒนาประเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่าจุดแตกหักหรือฐานรากของการพัฒนานั้นก็คือตำบล และหมู่บ้าน ซึ่งมีผู้ปกครองท้องถิ่นที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปกครองคนในพื้นที่ตำบล เรียกว่า กำนัน และในพื้นที่หมู่บ้าน เรียกว่า ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ปกครองท้องถิ่นหรือกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารงานท้องถิ่น ซึ่งผู้ใหญ่บ้านมีที่มาจากจากการเลือกของประชาชน และกำนันมีที่มาจากจากการคัดเลือกของผู้ใหญ่บ้านในตำบลนั้นโดยเลือกกันเองขึ้นเป็นกำนัน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พระพุทธศักราช 2457 กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านซึ่งรวมถึงกำนันซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติหน้าที่และเป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้าน มีบทบาทสำคัญในด้านการรักษาความสงบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวกเป็นธรรมในสังคม การสร้างความสมานฉันท์และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน การประสานอำนวยความสะดวกแก่ราษฎรในการติดต่อขอรับบริการจากส่วนราชการต่าง ๆ การรับฟังปัญหา และนำความเดือดร้อนทุกข์สุข และความต้องการที่จำเป็นของราษฎรแจ้งต่อทางราชการเพื่อให้ความช่วยเหลือ การสนับสนุนการปฏิบัติงานของส่วนราชการในพื้นที่ การดูแลให้ราษฎรในพื้นที่ปฏิบัติตามกฎหมาย การอบรมชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ความเข้าใจในข้อราชการ ให้ความช่วยเหลือในกิจการสาธารณประโยชน์รวมถึงการปฏิบัติภารกิจตามนโยบายรัฐบาลหรืองานอื่นตามกฎหมายกำหนด ซึ่งจะเห็นได้ว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านยังมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐ ตัวแทนของราษฎรเกี่ยวกับเรื่องร้องทุกข์ ความเดือดร้อนของราษฎรเพื่อนำเสนอต่อส่วนราชการ ทำให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นมีความสำคัญในการปกครองที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐเอง และหน่วยงานของรัฐกับประชาชน เป็นบุคคลที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด

2. ผลวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลในมิติสากลและประเทศไทย

2.1 หลักธรรมาภิบาลในมิติสากล: หลักธรรมาภิบาลขององค์กรสากลมีความเหมือนกันในบางหลักการ ได้แก่

- หลักนิติธรรมจะปรากฏใน 3 องค์กร ได้แก่ UNESCAP., United Nations Development Programme (UNDP) และ World Bank

- หลักความโปร่งใส และหลักความรับผิดชอบเป็นหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ใน 4 องค์กร ได้แก่ UNESCAP., National Governance United Nations Development Programme (UNDP) The Asian Development Bank และ British and Irish Ombudsman Association (BIOA)

- หลักการมีส่วนร่วมเป็นหลักธรรมาภิบาลที่ใช้ใน 3 องค์กร ได้แก่ UNESCAP., National Governance United Nations Development Programme (UNDP) และ The Asian Development Bank

- หลักประสิทธิผลเป็นหลักการที่มีใช้ใน 3 องค์กร ได้แก่ UNESCAP., United Nations Development Programme (UNDP) และ World Bank

- หลักประสิทธิภาพเป็นหลักการที่ใช้ใน 3 องค์กร ได้แก่ UNESCAP. National Governance United Nations Development Programme (UNDP) และ British and Irish Ombudsman Association (BIOA)

- หลักฉันทามติเป็นหลักการที่ใช้ใน 2 องค์กร ได้แก่ UNESCAP. และ United Nations Development Programme (UNDP)

นอกจากนี้แล้วยังมีแตกต่างกันในบางหลักการ ได้แก่ หลักการตอบสนอง และหลักความเป็นธรรมในสังคมมีเฉพาะใน UNESCAP. หลักความเสมอภาค กลไกการเมืองที่ชอบธรรม และการมีวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์มีเฉพาะใน United Nations Development Programme (UNDP) การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ คุณภาพของมาตรการควบคุม ความมีเสรีภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง และการมีสิทธิมีเสียงของประชาชนและการรับผิดชอบต่อมิเฉพาะใน World Bank และการคาดการณ์ได้มีเฉพาะใน The Asian Development Bank ความเป็นอิสระ ความซื่อสัตย์ ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ มีเฉพาะใน British and Irish Ombudsman Association (BIOA) เป็นต้น

2.2 หลักธรรมาภิบาลในมิติประเทศไทย: หลักธรรมาภิบาลที่แต่ละหน่วยงานภาครัฐนำมาใช้มีความเหมือนกันในบางหลักธรรมาภิบาล ได้แก่

หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ จะปรากฏใน 3 องค์กร ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) และสถาบันพระปกเกล้า เนื่องจากหลักดังกล่าวข้างต้นเป็นหลักการ

.....

พื้นฐานที่ประเทศไทยเคยบัญญัติไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้แก่ หลักนิติธรรม คุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า ก่อนที่จะยกเลิกไปเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2546 มาประกาศใช้ เช่นเดียวกับ หลักความคุ้มค่าเป็นหลักที่สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) สถาบันพระปกเกล้านำมาใช้ แต่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้เปลี่ยนจากหลักความคุ้มค่าเป็นหลักประสิทธิภาพที่มีความหมายในลักษณะเดียวกัน คือ การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

นอกจากที่มีการใช้หลักธรรมาภิบาลเหมือนกันแล้ว ยังมีความแตกต่างกันในบางหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ หลักการบริหารจัดการ หลักเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร มีเฉพาะในสถาบันพระปกเกล้า เนื่องจากสถาบันดังกล่าวมีหน้าที่หลักสำคัญประการหนึ่งในการวิจัยและสนับสนุนการวิจัยเพื่อการพัฒนาประชาธิปไตย ดังนั้นจึงมีการกำหนดหลักธรรมาภิบาลเพิ่มเติมจากหลักที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 จำนวน 6 หลักธรรมาภิบาล เพิ่มอีก 4 หลักธรรมาภิบาลเพื่อให้ครอบคลุมกับการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และสอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ที่มีการจัดการแนวใหม่ที่ใช้ระบบข้อมูลที่ทันสมัย และเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารและมีการพัฒนาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (King Prajadhipok's Institute, 2015)

ส่วนหลักประสิทธิผล, หลักการตอบสนอง, หลักการกระจายอำนาจ, หลักความเสมอภาคมีเฉพาะในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ที่นำมาใช้ เนื่องจากภารกิจหลักประการหนึ่งของสำนักงาน ก.พ.ร. คือการส่งเสริมให้ระบบราชการไทยนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มาใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน จึงได้กำหนดหลักการเพิ่มเติมจากหลักที่กำหนดในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 จำนวน 6 หลักธรรมาภิบาล เพิ่มอีก 4 หลักธรรมาภิบาลเพื่อประโยชน์สุขของประเทศชาติและประชาชน ตามเจตนารมณ์ของมาตรา 3/1 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546

3. ผลการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น (กำหนดผู้ใหญ่บ้าน)

หลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น” มี 8 หลักธรรมาภิบาล ได้แก่

- 1) หลักนิติธรรม
- 2) หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน
- 3) หลักความโปร่งใส
- 4) หลักคุณธรรม

5) หลักการมีส่วนร่วม 6) หลักฉันทามติ 7) หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล และ 8) หลักความรับผิดชอบ

4. รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่น

4.1 หลักนิติธรรม รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักนิติธรรม จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ(Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักนิติธรรมที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกัน ซึ่งกำหนด ผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติหน้าที่โดยยึดหลักการปกครองภายใต้กฎหมายที่ต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ โดยคำนึงถึงสิทธิ เสรีภาพ ความยุติธรรมของประชาชนในพื้นที่ มีใช้กระทำกันตามอำเภอใจหรืออำนาจบุคคล

4.2 สสนองตอบความต้องการของประชาชน รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักสนองตอบความต้องการของประชาชน จากผลของการเปรียบเทียบระหว่างจากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ(Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักสนองตอบความต้องการของประชาชนที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใช้หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน เป็นหลักในการบริหารจัดการหรือการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

4.3 หลักความโปร่งใส รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความโปร่งใส จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ(Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความโปร่งใสที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใช้หลักความโปร่งใส ซึ่งเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชุมชน เพื่อทำให้เป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบได้ โดยมีการปรับปรุงระบบการทำงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านให้มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลเพื่อตรวจสอบและประเมินผลได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้การทำงานปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน

4.4 หลักคุณธรรม รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักคุณธรรม จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลัก

คุณธรรมในสังคมที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันในทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ยึดมั่น เชื้อมั่น ในความถูกต้องดีงาม เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้คนในชุมชนถือปฏิบัติ อาทิเช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความขยันอดทน และความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

4.5 หลักการมีส่วนร่วม รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใน หลักการมีส่วนร่วม จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นใน หลักการมีส่วนร่วมที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันทางสนับสนุนในการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจในปัญหาสำคัญในชุมชน โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน มีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม อาทิเช่น การแสดงความคิดเห็น การแสดงประชามติ เพื่อขอจัดการใช้อำนาจเพียงฝ่ายเดียวของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อสร้างความสามัคคีและความร่วมมือในการทำงาน

4.6 ฉันทามติ รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลัก ฉันทามติ จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักฉันทามติที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันทางสนับสนุนให้ใช้หลักฉันทามติเป็นหลักในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เนื่องจากการมีข้อสรุปร่วมกัน จะทำให้เกิดความสามัคคีและเกิดประโยชน์สูงสุดจากทุกฝ่าย

4.7 ประสิทธิภาพและประสิทธิผล รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วม ออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อ การใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ผู้วิจัยเสนอมีความ สอดคล้องกันทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีการบริหารจัดการที่ใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิด ประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม บริหารงานด้วยความประหยัด และให้บริการที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

4.8 หลักความรับผิดชอบรับการตรวจสอบสาธารณะ รูปแบบหลักธรรมาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจ หน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความรับผิดชอบรับการตรวจสอบสาธารณะ จากคำตอบที่ได้การจัดทำ การมีส่วนร่วมออกแบบ-ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design) และจากรูปแบบหลักธรร มาภิบาลเพื่อการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องถิ่นในหลักความรับผิดชอบรับการตรวจสอบสาธารณะ ที่ผู้วิจัยเสนอมีความสอดคล้องกันทางสนับสนุนให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านความตระหนักในสิทธิหน้าที่ความ สำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง การกระตือรือร้นในการ แก้ปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และมีความกล้าที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจาก การกระทำของตน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อพบของการศึกษาหลักธรรมาภิบาลสำหรับการใช้อำนาจหน้าที่ของผู้ปกครองท้องที่” มี 8 หลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักสนองตอบความต้องการของประชาชน หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักฉันทามติ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักความรับผิดชอบ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะกระทรวงมหาดไทยจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและพัฒนากระบวนการขับเคลื่อนธรรมาภิบาลให้ลงสู่ภาคปฏิบัติสำหรับกำนันและผู้ใหญ่บ้านอย่างเข้มข้นเพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการบริหารจัดการภาครัฐอย่างทันสมัยทันที่

อย่างไรก็ตามเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่เหมาะสมเติมเต็มผลการวิจัยครั้งนี้จึงควรมีการศึกษาวិจัยปัจจัยเงื่อนไขที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อจะเป็นประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการ เชิงนโยบาย และเชิงปฏิบัติการ

References

- Chitlaoarporn, C. (2004). *The village headman and the political power*. [Online]. Available: URL : <http://it.ripa.ac.th/humanity/py.html>
- King Prajadhipok's Institute. (2015). *balance of power in Thai politics*. Bangkok: King Prajadhipok's Institute.
- Regulations of the Ministry of Interior on Criteria and Methods for Assessing the Performance of the Village Headman. (2016). *Government Gazette Volume 133, 2016*. Bangkok: Ministry of Interior.

